

منتدى اقرأ التقافي

www.iqra.ahlamontada.com

بالا پۆشى ئافرەتى مسولمان

بالا پۆشى ئافرەتى مسولمان

ئامادہ کردنی نہوا محمد سعید

چاپی شەشەم

مافی لهچاپدانهوهی پاریزراوه بۆ نوسینگهی تەفسیر

ناوی کتینب به کوردی: بالاپوشیی نافرهتی مسولمان

ئامــــادەكردنى: نەوا محمد سعيد

بلاوکردنــــهومی: نوسینگهی تهفسیر بو بلاوکردنهومو راگهیاندن/ ههولیر

را تاوموه: حمعه صدیق کاکه :

_____ەرگ : أمين مخلص

نــوّره و ســالّی چــاب: شهشهم ۱٤۳۲ك — ۲۰۱۱ز

ــــــراژ: ۳۰۰۰ دانه

له کتیبخانهی کشتی همولیّر ژمارهی سیاردنی (۷۸۲) ی سالی ۲۰۰۵ دراوهتیّ

وا بازیکریندو و را کمینین

همولار- هملامی داد کا – زُیْرُ لونزیی هیرین پالس ت: ، ۱۹۲۱۲۹ – ۲۲۲۱۹۰۸ - ۲۲۲۱۹۹۸

مزبایل: ۲۲ (۱۰ ۲۸ ۱۳ - ۱۲ ۲۸ ۲۲ ۱۳۸۰ دیایل taiseeroffice@yahoo.com

tafseeroffice@maktoob.com altafseer@hotmail.com

يێشکەشــە

- بهو ثافرهتانهی به بریاری خوا رازین ، که خویان بالاپوش بکهن بهو شیوهیهی، که خواو پیغهمبهر پینی رازین .
- بهو ئافرەتە بەرىزانەى پۆشاكى ئىسلاميان لەلا
 پىرۆز و پەسندەو، بەناسنامەى رەسەن و راستەقىنەيان
 دەزانن
- بـهو خوشکه مولتهزیمانهی ، کـه بــۆ سـاته وهختیکیش لهبهرچاوی پیاوی بیگانهو، لـهژیر هـهر بار و روش و گوشاریکدا بـن ، سـهرپۆشـهکهیان لهسـهریان ناکهنهوه .
- بەو ئافرەتانەى بەگويرەى مۆدەو بە جىلو بەرگى ئىلفرەتى رۆژئىلولى خۆيىان بۆشىتە ناكىەنو، بىلە لكىلو بەگويرەى كەتەلۆكى ئىسلام جىل دەپۆشن.
- بهو الفرهانهی، که بالاپوشیی به داب و نهریتی ولاتانی بیگانهی دانانین و، له لومهی لومه کاران ناترسی.

پیشهکی چاپی پینجهم

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغره ، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا، وسيئات أعمالنا من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له و أشهد أن محمدا عبده ورسوله. أما بعد:

له کاتیک تهم نامیلکهیه دهنوسری و بلاو ده کریتهوه، که جیهانی تیسلامی به یه کیک له قهیرانه ههستیاره کاندا گوزهر ده کات، که تهویش قهیرانی بالاپوشییو، به هه له حالی بون له جهمکی راسته قینه ی بالاپوشیی (حجاب)ه. که بوته پهتایه ک گشت ولاتی مسولمانانی گرتوتهوه، له وانه ش کوردستانی خومانه، که ده بینری تافره ت خوی داپوشیوه و بالاپوشیی کردوه، به لام بالاپوشیه ک، که له گه ل یاساو ریسو شسوینی خسواو پیغه مبهر تیک ناکاتهوه. بالاپوشیه که، که حهزو تاره زوه کان فهرمانده و زاله،

بالاپوشییه ک و پوشاکیکه، که گشت مهرجه کانی تیدا نههاتوته دی و، سهرنج راکیشهرو مهیلدهری پیاوانه.

دیاره خه لک به گشتی و نافره تان، له جهمک و تنگهیشتنی بالا پوشیی، به هه له و خوارو خیچی حالین، پیهوه ری حهزو مودهیه، نهک قورشان و سوننه ت، نه ک ره زامه ندی خوا و به ده ستهینانی به هه شت.

ههر بویه پوشاک و جل و بهرگ و بالاپوشیبان، به چهندان شیوازی برین و مودهی ناشهرعیبهوه دهبینری، که جیاوازی زوری لهگهل یوشاکی تردا نیه.

له و جوره پوشینانه ش، سهرپوشیکی عاده ت پوشراو له گه ل چاکه ت و پانتول، لهبهرکردنی پانتولی تهسک و به دی و سهرپوشیک، که سینگ و بهروک بهزه قی دیار ده خات، لهبهرکردنی تهنوره یه کی تهسک و بلوزیکی تهسک، که جهسته ی به زهقی دهرده خات له گه ل سهرپوشیک، که به به پشتیه وه شور ده کاته وه، یان لهبهرکردنی جبهیه ک، که سهرپوشه که به دواوه دا شور ده کریته وه و سینگ و بهرو ک به زهقی ده رده خری، تهمه و شیوازی تریش، که له گه ل مهرجه شهرعیه کانی بالاپوشیی تیک ناکاته وه و، به پیهوه ری قورتان و سوننه ت، به بالاپوشیی شهرعی هه زمار ناکریت و، گالته کردنه به پوشاکی شهرعیی.

ئهو شیّوازانهی، که باس کران، گشتی تیّنهگهیشتن و سنور بهزاندنی یاسای خوایه و، لارِیّ بونه له چهمک (مفهوم)ی راستهقینهی بالاپوّشیی (حجاب)، که بریتیه له داپوّشینی ههمو جهسته، به قوماشیّکی فراوان، ههر له توقی سهرهوه، تا پیّهکان، به بیّ دهرکهوتنی هیچ بهشیّک له ئهندامی جهستهی ئافرهت.

جا بو ئهوهی خوشکان و دایکان و مسولمانان به گشتی له حهقیقهت و مینژو و پیناسه و بهلگهی فهرزیی بالاپوشیی شارهزا و پر زانست بن، <u>نهم نامیلکهیان</u> <u>دهخهینه بهردهست،</u> تا به روشنبینی و بهرچاورونیهوه، کهتهلوکی پوشاکی راستهقینهی ئافرهتان له ژیانی رِوْرُانـهدا، لـه کاتی چونـه دهرهوه، وهک تُهرکـیٚکی خـوایی جیّبهجیّ بکریّ و بناسریّ.

له خوام داوایه دلّی ههموان، به تایبهتی ئافرهتان گوشاد و روّشن بکات، تا ئایهته کانی خوّی پیاده بکری، بشهانکات به نمونهیه کی زیندو جوانی ئیسلام و، پیّوهرهیش تهنها قورئان و سوننهت بیّت، نه ک حهزو ئارهزو.

نهوا محمد سعید ۱۷ ربیع الاول ۱٤٣٠ ۲۰۰۹/۳/۱٤

ر فالأملاك كالموقق مسولهان المستعدد الم

مينروى بالأيوشيى

لهو گومان و خهیاله پوچ و باوهی ههیه، به تایبهتی له لای روزئاواییه کان ئهوهیه، که بالاپوشیی (حجاب)ی ئافرهتان، سیستهمیکه ئیسلام دایهیناوه، که نه له پیش ئیسلام ههبوه، نه له دورگهی عهرهب و نه له شوینی تر ههبوه. وای لیهاتوه لای ئهوان ئافرهتی بالاپوش (محجبة)، واته ئافرهتی تورکی (۱۰)، که له

بالآپۆشی له تورکیا ناوبانگی دەرکردو بلاوبۆوه، نهک له بهرئهوهی (نهریتیکی) تورکیه، وهک ئهوانهی به ههله و به گومانهوه وا حالی بسون، به لخکسو بالآپۆشسی وهک دیاردهیه کی پابهنسدبونی ئافره ته تورکیه کان بو به ئیسلام. کهواته بالآپۆشسی وهک دیاردهیه کی پابهندبونی ئافره ته تورکیه کان بو به ئیسلام. کهواته بالآپۆشی له تورکیا تهنها هی ئیسلام بوه. تورکه کان تهنها له میانه و له ریخی ئیسلامه کهیانه وهی پنی ئاشنا بون، چونکه ثهوان لهو گهلانهیان ئیسلامه کهیانه وی گیسلامه وه گهلانهیان وهرگرت، که له ئیسلامه وه فیربون و، ئیسلام بالآپۆشیان لهسهر فهرز ده کات. باشان بالآپۆشیان به دریژایی

روانگسهی ئهوانسهوه نوینهرایسهتی ئیسسلامی ده کسرد، لهبهرئهوهی (تورکیا) خانهی خهلافهت بوه. ئهم گومان و خهیالهش نهزانی ئهوان بهدهردهخات، نهک تهنها به راستیه کانی خودی ئیسلام، به لکو به راستیه کانی میرو و دهقه کانی ئهو کتیبه ئاینیانهی، که بوی دهمارگیرن و همول و کوشش ناکهن، که بیخویننه و پییدا بچنهوه، به تایبهتی (تهورات و ئینجیل).

جاهه کهسینک کتیبه کانیان بخوینیتهوه، بسوّی ده رده کهوی و ده زانی که بالاپوشیی افره تان له نیوان عیبرانیه کان له سهرده می البیراهیم (علیه السلام) دا باو بوه، ته نانه ت لهسهرده می سهرجهم پیغه مبه ره کانیان باو بوه هه تا ده رکه و تنی نه صرانیه ت.

له کتیبه کانی (العهد القدیم و الجدید)دا چهندهها جار ئاماژه به روپوشی کراوه.

رِوْرْ گار – ئەسلْنِكە لە گشت جيهانى ئىسلامى رەچاو كراوه، نەك تەنھا لە توركيا.

نوسهری اُدلَّةَ الحجاب له کتیّبی (واقعنا المعاصر)ی محمد قطب گواستوّتهوه.

ئهوهتا له (الاصحاح)ی بیست و چوار له سفر التکوین دا هاتوه، کهوا (رفقه)چاوه کانی بهرز کردوّتهوه، ئیسحاقی بینیوه. جا لهسهر وشتره کهی دابهزیوه و به کوّیله کهی گوتوه: نهم پیاوه کی یه، که له کیّلگه که دهرواو دیّت بوّ دیدارم کوّیله که گوتی نهوه گهورهمه.

جا ئەويش بە پەچەكەي روى خۆى داپۆشى.

هـهروا لـه (الاصـحاح)ی سـی و ههشـت لـه (سـفر التکـوین)دا هـاتوه کـه: (ثامـار) روّیشـت و لـهماڵی بـاوکی دانیشت، جا که ماوهیه کی دریّژی خایاند، پوشاکی بیّوهژنی داکهند و، روی به پهچه داپوشی و خوّی پیّچایهوه.

له (الاصحاح)ی سی یهم له (سفر اشعیا) هاتوه، که خوا سزای کچانی (صهیون) دهدات لهسهر خو به ده رخستنیان به خرنگه و زرنگهی یاوان (خلخال)ه کانیان....

ههروهها بولس له نامه کهی (کورنتوس)ی یه کهم، ده لَی: (روپوّش (نقاب) بو تافرهت شهرهفه)، تافرهت له لای تهوان کاتی بگهیشتبایه به پیاوی بیّگانه، پهچهی دهپوّشی.

کلّیسه (کنیسه) له سهده کانی ناوه راست دا، لایه کی بوّ ئافرهتان تایبهت ده کرد، تاوه کو تیکه ل به پیاوان نهبن.

(رۆژگارىكىش كلّىسەي (أرثوذوكسى) بريارى بى بەش کردنی ئافرەتی دا، که مافی له کۆمەلگەدا ھەبیت، جا لەسەرى ياساغ (منع) كرد، كه ئامادەي كۆرو كۆبونەۋەو دەعوەتى نان خواردن بېيت و، بالاپوشيى لەسەر ييويست كرد به بىدەنگى وبە ئارامىموە، ھەروا بريارىدا، كە ئافرەت ھىچى بۆ نيە، تەنھا بەر فەرمانى مىردىنى و، كارى رستن و چنین بکات و، چیشت دروست بکات. ته گهر له مالیش دهرچو، دهبی خوی دابیوشی، ههر له توقی سەريەوە، تا پەنجەى پېيەكانى) (١١) ھەر بۆيە ئاسەوارى بالايوشيى له يوشاكي ئافرهته (راهبه)كاني ديانهكان، به ئاشكرا بەرچاو دەكەوى، يان لە كاتى ئاھەنگى بوك گواستنهو هدا، که روی بوکی دیانه کان به تارا و پهچهیه کی تەنكەوە دەپۆشى، رەنگە ئەمەش لە باشماوەى ئاينيان بٽت.

⁽حقوق المرأة في الاسلام) لة ثقيامة كاني جةزائري ل٧.

عەرەبەكان لە سەردەمى جاھىلى (پېش ئىسلام)دا، بالاپوشی و روپوشی له ناویاندا باو بو، که رهنگه باشماوهی ئاييني ئيبراهيم بنت، كه عهرهبه كان وهريان گرتبنت، ههروهک خهتهنه کردن و هوزهبانه (عقیقه) و شتی تریان وهر گرتبو. له ههمان كاتيشدا دهمو چاو ديار خستنيش هـهبوه، كـه ئەمـه حـاڵى زۆرىنـەي كچـانى عـەرەب بـوو. ههروهها چهندهها شيوازي جوراو جوري خو دهرخستني ئافرەتان بە رازاوەيى (تبرج)ياندا تندا بلاو بوه، وە ك خواى كَهُ وَرَهُ بِاسِي كُرُدُوهُ، كُهُ وَا (تَبَرُّجُ ٱلْجَنِهِلِيَّةِ ٱلْأُولَى)يه، كُهُ دەفەرموى: ﴿ ... وَلَا نَبُرَّجَنَ تَبُرُّجَ ٱلْجَنِهِلِيَّةِ ٱلْأُولَى ... وەك دەورانى زەمانى پېشو، جوانىو رازاوەپى خۆتان نىشان مهدهن 📆 🛊 الأحزاب.

ئەو كات ئافرەتان پۆشاك<u>ى</u>كى مروارى داريان دەپۆشى و، بە ناوەراستى رىگادا دەرۆيشتن، خۆيان بۆ پياوان نمايش دەكرد^(۱)

⁽تفسير غراثب القران) للنيسابوري (١٠/١٢) هامش الطبري

ههروا پوشاک و کالای ئافرهتانی سهردهمی جاهیلی، تهنکو شاشو بریسکهدار بوه، ههروهها پوشاکینکیان ههبوه، که پینی گوتراوه (الدثار) واته داپوشهر، که بالاپوشیهک بوه، گشت جهستهی داگرتوه، که ئافرهت ههتا ناوه پراستی دهیبهست و، نیوه کهی تری شوپ ده کردهوه. (۱)

بەڭگەى فەرزىي بالايۆشيى (الحجاب)

به بى دەقى قورئان، بالاپۆشىيى لەسەر ئافرەتى مسولامان فەرزو بېويست كراوە، وەك خواى گەورە دەفسەرموى: ﴿ يَكُانَّهُا النَّيِّ قُلُ لِلْأَزْوَجِكَ وَبَنَائِكَ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ مُمُنِينِ مَالَيْنِ مِن جَلَبِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَ أَن يُعْرَفِنَ فَلا يُوْذَيِّنُ وَكَان يَدُنِينَ عَلَيْنِ مِن جَلَبِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَ أَن يُعْرَفِنَ فَلا يُوْذَيِّنُ وَكَان لِللَّهُ عَفُورًا رَحِيمًا ئسەى بېغەمبەر! بسە ژنسەكانت و كافرەتانى بىروادار بلىي: بىا خۆيان بسە كىبەكانت و ئافرەتانى بىروادار بلىي: بىا خۆيان بسە عەبايەكانيان بۆشتە بكەن، ئەم كارە باشتر دەبېتە ھۆي

⁽المرأة العربية في جاهليتها واسلامها) (١١٠/١) .

ئهوه که بناسرین ئهوانه ئافرهتی داوین پاکن و، له لایهن کهسانی له دین دهرچو و خراپه کار ئازار نهدرین، خودا له خهتا دهبوری و دلوّقانه 🕚 هالاً حزاب.

سهبارهت به سهروسینگ داپوشینیش دهفهرموی:

﴿ وَقُل لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا

يُبُدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَاظَهَ رَ مِنْهَا وَلْيَضَرِيْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُعُوبِهِنَّ...
به تافره تانی برواداران بلّی، با چاویان دانه وینن و شهرمی خویان بپاریزن و جوانی و رازاوه یی خویان وه ده رنه خه نه مه گهر ته وانه ی ده رده که ون (ده ست و ده م و چاو). با سه ریوشه کانیان، تا سه ریه خه و به رو کیان دابپوشی سی النور.

له فهرموده ی پیغه مبه ریشدا هاتوه که: ((أن أسماء بنت أبي بكر دخلت علی النبی شر وعلیها ثیاب رقاق فاعرض عنها وقال: یا أسماء إن المرأة إذا بلغت المحیض لم تُصلح أن یُری منها إلا هذا و هذا وأشار إلی وجهه و کفیه ... ته سمای کچی ته بوبه کر چه مالی پیغه مبه را که پؤشاکیکی ته نکی پؤشیبو،

پیغهمبهریش پشتی تیکردو فهرموی. نهسما! نافرهت گهر بلوغی بو، خوینی بینویزی بینی، بوّی دروست (جائز) نیه، جگه لهمهو لهمهی دهرکهوی، ناماژهی بو دهست و دهم و چاوی کرد)). رواه ابو داود، حدیث حسن. بمجموع طرقه (۱) جا لهم بریارانهی خوا و پیغهمبهر دهرکهوت، که بالاپوشیی و خوّ داپوشین، فهرزه لهسهر ههر ثافرهتیک، که بلوغی ببیّ و شایهتمان بینی و نویژهکان ئهنجام بدات و نهرکهکانی ئیسلام پیاده بکات.

جا ئەم دو ئايەتـە و فەرمودەى پێغەمبـەر دەربـارەى باڵاپۆشيى، بيانو برى ئەوانەيە، كە داواى بەڵگە دەكەن.

پيناسمى بالاپوشيى

(ابن العربی المالکی) له تهفسیری فهرمایشتی خوای گهوره (یُدُنِینَ عَلَیْمِنَّ مِن جَلَیْیهِینَّ) گوتویهتی خه لنک دهربارهی(جلباب) لهسهر چهند بیژه (لفظ)یکی لیک نزیک

جلباب المرأة المسلمة في الكتاب والسنة - محمد ناصرالدين الالباني -سلسلة كتاب الطريق الى الجنة (٨،٧).

جیاران، به لام ئهوهی جیی منمانه و پشت بی بهستنه ئهوهیه، که (جلباب) ئه و پوشاکهیه جهسته داده پوشی.

ده کری شیخوازی (جلباب) به پوختی پیناسه بکهین و بلین: بریتیه له پوشاکیکی پان و فراوان، که لهسهر جلو بهرگی ئافرهت لهبهر ده کری، که ههر له توقی سهریهوه، تا یید کانی داده پوشی.

کهواته (جلباب) به پی ی ئهم پیناسهیه بهو (عهبا)یه دهچی، که له ناو ئافرهتانی عیراق باو بوه و، ئیستاش ههندیکی دهیپوشن (۱)

ئیمام (بغوی) له (تفسیر)ه کهیدا له بهرگی (۳) لاپه په (۵٤٤) ده رباره ی (جلباب) گوتویسه تی: (بریتیسه لسه چارشیّوهی، که تافرهت بهسهر پوّشاک و سهرپوّشه کهیه وه شوّر ده کاته وه و خوّی پی داده پوّشی).

ئیبن حەزم گوتویەتی (جلباب له زمانی عەرەبدا، كە پیغەمبەری خوا ﷺ ئیمەی پی دواندوه، ئەوەپە كە ھەمو

المفصــل في أحكـام المـرأة و البيـت المسـلم في الشــريعة الاسـلامية، د. عبدالكريم زيدان.ج٣.

جەستە دادەپۆشى، نەک ھەندىكى دابپۆشى).

ئیبن کثیر گوتویهتی (جلباب): ئهو بالاپوشهیه، که بهسهر سهرپوش دا دیته خوارهوه، وه ک پوشاکی ئاو دامان پوشی ئهمرویه).

شیخ محمد ناصرالدین الألبانی گوتویه تی: (جلباب) رهنگه ئهو عهبایه بینت، که نافره تانی (نجد) و عیراق و شوینی تر به کاری دینن.

جا به پینی راستترین قسه، که پیشتر باسکران، (جلباب) ئهو پوشاکو قوماشهیه، که ئافرهت لهسهر جلو پوشاکیهوه، خوّی پی وهردهپیچیو خوّی پی دادهپوشی.(۱)

کهوات به بینی ئهم ههمو پیناسهو رای زاناو شهرعناسانه، ده کری بلّین: (جلباب)، که له قورئان دا هاتوه و، ده بی ئافره تی بروادار خوّی بی داپوشی، بریتییه: له قوماش و عهبایهی، که بهسهر سهرپوش و جل و بهرگ و پوشاکی نافره تدا داده دری.

لهبهرئهوه پیویسته ئافرهتی بروادار لهوه تی بگات، که

جلباب المرأة المسلمة - للألباني، ص٨٢

عهبا پۆشىن وەک لە ئايەتەكەدا ھاتوە: ﴿ ... يُدُنِي عَلَيْهِنَّ مِن جَلَيْمِنَ ﴿ ... يُدُنِي عَلَيْهِنَ عَلَيْهِنَ مِن جَلَيْمِيهِ فَ .. ﴿ الْأَحْرَاب ﴾ فەرمانىتكو بريارىتكى خوايە، دەبئ ئافرەتى بروادار لەسەر خۆى جى بەجى بكات، لەگىت كاتو رۆژگارىك، كە نابى تەنازولى لەسەر بكات.

له ژیر یوشاک دەبی یانتول لهبهر بکری

دیاره ئافرهتی مسولمان، که جل و بهرگی حیشمهت و داوین پاکی دهپوشی، پیویسته له ژیر جله کهی پانتول لهبهر بکات، چونکه ئافرهت پوشته تر ده کات و له کاتی خلیسکان و سوار بونی ئوتومبیل دا، قاچ و عهورهتی له دهرکهوتن دهپاریزی.

جا لهمبارهوه فهرموده ی پیغهمبه رهاتوه، نهوه تا نهبو هورهیره (رهزای خوای لی بینت) گوتویه تی، پیغهمبه رگوه فهرمویه تی: (رحم الله المتسرولات من النساء... خوا ره حم و بهزهیی به و نافره تانه بکات، که پانتول له ژیر پوشاکیان له به رده کهن) رواه الحاکم فی (تأریخه) والبیه قی فی (شعب الایمان).

دیاره (سروال) که لهم فهرمودهیه هاتوه بو داپوشین (ستر)ه، (سروال)یش واته: پانتوّل (۱۱) و دامانپوْشو دهرپیو ئاوه لکراس.

ههروهها عهلی کوری ئهبوتالیب گوتویه تی: (کنت قاعداً عند رسول الله عند البقیع فی یوم مطیر، فمرت امرأة علی حمار فهوت ید الحمار فی وهدة، فسقطت المرأة فأعرض عنها النبی بوجهه فقالوا: یا رسول الله إنها متسرولة، فقال: اللهم اغفر للمتسرولات من أمتی، یا أیها الناس اتخذوا السراویلات فإنها من استر ثیابکم، وحصنوا بها نساءکم إذا خرجن... له روّژیکی باراناویدا له(بقیع) لهلای پنغهمبهری خوا دانیشتبوم، ئافره تیک لهسهر گویدریژیک

هیچ کهسیّك به ههنّه له مانای پانتوّل تی نهگات، وا بزانی دروست (جانیزه)ه نافرهت پانتوّل به تهنها و به بی پوّشاكیّك بهسهریدا بیّته خوارهوه لهبهر بكات، چونكه به تهنها لهبهر كردن نهندامی جهستهی به زهقی دهرده كهوی، كه حمرامه دهرگهوتنی . بهلام گهر ئافرهت بالای پوشی، بهو شیّوهیهی خوا فهرمانی گردوه، قهیناگه له ژیّر پوشاكیهوه ئهو پانتوّنه لهبهر بكات، كه ئیّستا باوه، چونكه له ژیّرموه نهندامی ههستیاری دمرناگهوی.

بو، جا قاچی گویدریژه که کهوته ناو چالینکهوهو، ئافرهته که کهوت. پیغهمبهریش روی لی وهر گیرا. هاوه له کان گوتیان. ئسهی پیغهمبهری خسوا ئسهو ئافره تسه پسانتولی لهبسهره. پیغهمبهریش فهرموی: خودایه له گوناهی ئهو ئافره تانهی ئوممه تم خوش ببه، که پانتول لهبهر ده کهن.

خه لکینه! با ئافره ته کانتان پانتوّل له ژیر پوّشاک له به ر بکهن، چونکه باشترین پوّشته و پوّشاکتانه، جا که چونه ده رهوه، با له به ری بکهن و خوّیانی پی بپاریّزن) أخرجه بن عدی فی (الکامل) و العقیلی والبزار والبیهقی فی(الأدب)(۱)

بالايۆشىي بۆچى؟!

حیکمهت و فهلسهفهی بالاپوشیی ده کری به پوختی چر بکهینهوه:

بەر لە ھەمو شتىك بالاپۇشىيى فەرمانى خوايەو، تەنھا بۆ ئافرەتى بروادارە، چونكە خواى گەورە فەرمانى پۆشىنى، ئاراسىتەى ئافرەتى بىروادار دەكات: ﴿ وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ سَ

المفصل في أحكام المرأة وبيت المسلم-د.عبد الكريم زيدان. ج٣.

...﴾ النور (ونساء المؤمنين).

کهواته خوای گهوره چ بریارو فهرمانیک بدات، پیویسته تافرهتی برواداربه بی زانینی حیکمهت و هوکار، لهسهر خوّی جیبهجی بکات.

خوای گهوره دهفهرموی: ﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنِ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَصَی اَللّهُ وَرَسُولُهُ اَمْرًا اَن یَكُونَ لَهُمُ اَلَّخِیرَةُ مِنْ آَمَرِهِمْ ... نه گهر خوا و پیغهمبهره کهی فهرمانیان بهههه کاریک دا، هیچ پیاویک و هیچ ژنیکی خاوهن باوه پر، بویان نیه پهسهندی انه کهن (الاحزاب.

(لهبهر ئهوه بالاپوشیی به ئیمانهوه پهیوهسته، ئهوهتا چهند ئافرهتیکی بهنی تهمیم دهچنه مالّی عائیشهی دایکی برواداران، پوشاکیکی تهنکیان لهبهر بوه. خاتو عائیشهش پی گوتون: ان کنتن مؤمنات، فلیس هذا بلباس المؤمنات، وان کنتن غییر مؤمنات، فتمتعن به... ئهگهر ئیوه ئافرهتی بروادارن، ئهم پوشاکه پوشاکی ئافرهتی بروادار نیه، جا گهر ئیوهش بروادار نین، لهبهری کهنو بیخی رابویرن) معالم السنن (۲۷۶/۶). ئافرهتیکی تازه بوک

بو چوه لای خاتو عائیشه، که سهرپوشیکی (قبطی) رهنگاورهنگی پوشیبو، خاتو عائیشهی دایکی برواداران گوتی:(لم تؤمن بسورة النور امراة تلبس هذا... ئهو ئافرهتهی ئهم جوره سهرپوشه بپوشینت، بروای به سورهتی نور نیه) تفسیر القرطبی (۲٤٤/۱٤)

ههروا بالاپوشیی؛ پاک داوینی او عیفه تو پاریز کاریهو، ناسینی نهو نافره ته به پاریز هری داوین و دلو چاو گوی له گوناه و تاوان و سهر پیچی خوا. هه روا تا که سانی دل

الله الحجاب - د. محمد بن احمد بن اسماعيل المقدم- طبعة خاصة بمؤسسة الحرمين الخيرية بالرياض ص٩٨

ر هنگه ههندیک کهس رهخنه بگرن و بلین ئافرهتی بالا پوشمان بینیوه، کاری خرایه ده کات و بی رهوشته، ئیمهش به و رهخنه گرانهی ناحه زبه ئیسلام ده لیین: ئه و ئافره تانهی ئیوه بینیوتانه کاری خرایه کارییان کردوه، یان سوالکه ربی ده کهن؛ ئهوانه به پارهیه کی کهم و شتومه کی بین نرخ به کری گیراون، بو ناشیرین کردن و سوک کردنی بالا پوشی. ههروه ک له سهردهمی رژیمی بهعس له سالی ههشتاکان له شاری کهرکوک (۱۰) ئافرهت به کری گیرا بون پوشاکی ئیسلامی بپوشن و کاری خرایه کاری بکهن. کموه و جهنده ها نهوه بو دوایی ئاشکرا بو به دان پیادانانی یه کیکیان. ثهمه و جهنده ها کاری لهم شیوه ههیه، که خه لک بیی ثاگادار نین.

نهخوّش و بهدكارو بن رهوشت، ج به دهست چ به زمان، نهخوّش و بهدكارو بن رهوشت، ج به دهست چ به زمان، نهتوانن ئازارى بدهنو، تانهو تهشهرى ليبدهن، وه ك خواى گهوره ثامارهى بيده كات و دهفهرموى: ﴿يَتَأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُلُ لِلْأَزْوَجِكَ وَبِنَائِكَ وَنِسَآءِ ٱلْمُوْمِنِينَ يُدِّنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَيْبِيهِنَّ ذَالِكَ لَا يُعْرَفِنَ فَلَا يُوْذَيْنَ ... الله الأحزاب ﴾

تهم تایهته به لگهیه لهسهر ته و تافرهتانهی، که خویان پوشته ناکهن له لایان رهوشت نیزم و نه فس نیزم و به دکاران، توشی تانه و ته شهر و تازار دهبین، چونکه جله نیمچه روت و تهنک و تهسکه کهیان، هو کار و سهر کیشی تانه و تهشهر و تازاردانیانه، واقیعی تهمروش تهمه ده سهلمینیت و سهلماندویهتی.

مهرجهكانى يؤشاكى ئافرهتى مسوئمان

دوای ئهوهی میروی بالاپوشیی و، بهلگهی فهرزیی بالاپوشیی و، پیناسهی پوشاکی ئافرهتی مسولمان و، به کورتی حیکمهتی بالاپوشیمان باس کرد؛ ئیستاش باسی

مەرجــه پيويســته كانى بالاپۆشــيىو پۆشــاكى ئيســلامى دەكەين.

(ئهگهر تهماشای ئایهته کانی قورئان و فهرموده کانی پنههمسهرو، شهوینهواری پنشینه کان بکهیست، بوت دهرده کهوی، گهر ئافرهت له مالّی خوّی چوه دهرهوه، لهسهری پنویسته، که هیچ شتیک له زینهت و جوانی و پازاوه یی خوّی وهده رنه خات و، گشت جهسته ی دابپوشی، جا پوشینه که به ههر پوشاکینک بیّت، گرنگ ئهوه به مهرجانه ی خواره وه ی تیدا بیته دی) (۱):

۱-پۆشاکهکه، دەبى ھەمو جەسىتەى ئافرەت دابپۆشى، جگە لە ھەردو دەست و دەم و چاوى.

۲-پوشاکه که، نابی له خودی خویدا رازاوه و سهرنج
 راکیش بیت.

٣-پۆشاكەكە، دەبئ پان و فراوان بنت و، تەسك نەبنت.

٤-پۆشاكەكە، نابى بۆندار بكرى.

٥-پۆشاكەكە، نابى بە پۆشاكى پياوان بچىنت.

 $^{^{\}prime}$ ادله الحجاب.

٦-پۆشاکهکه، دەبئ ئەستۆر بنت و تەنک نەبنت، كە جەستەي تندا وەدەركەوئ.

٧-نابيت به جل و بهرگى ئافرهتى كافر بچيت.

۸-پۆشاکه که، نابی بۆ ناو شۆرەت و فیز کردنهوه بیت.

ئیستاش به وردی به پیٔ قورئان و سوننهت و، وتهی زانایان، باس لهم ههشت مهرجه ده کهین، که دهبی هیچ مسهرجیکی فیهراموش نه کری، یان کهمتهر خیمی تیدا نه کری.

مهرجی یهکهم: پوشاکهکه دهبی ههمو جهستهی نافرهت دابپوشی، جگه نه ههردو دهستو دهم و چاوی.

خواى گەورە دەفەرموى: ﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُضَنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَاظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِيْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِينَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَ أَوْ مَابَآبِهِنَ أَوْ مَابَآءِ بُعُولَتِهِنَ أَوْ اَبْنَآبِهِنَ أَوْ أَبْنَامَ بُعُولَتِهِنَ أَو إِخْوَلِهِنَّ أَوْ بَنِيَ إِخْوَلِيْهِنَ أَوْ بَنِيَ أَخْوَلِهِنَ أَوْ مِا مَلَكَتْ

أَيْمَنُّهُنَّ أَوِ التَّذِيعِينَ غَيْرِ أُولِي ٱلْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَو الطِّلْفَلِ الَّذِيبَ لَرْ يَظْهَرُواْ عَلَىٰ عَوْرَتِ ٱلنِّسَلَةِ ۚ وَلَا يَضْرِينَ بِٱرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زينَنهِنَّ وَتُوبُواْ إِلَى ٱللَّهِ جَيعًا أَيُّهَ ٱلْمُؤْمِنُونِ لَعَلَّكُمْ تُقْلِحُونِ ...ب ژنانی باوهرداریش بیده، با چاویان دانهویتن و شهرمی خۆپان بيارېزنو جواني ورازاوهيي خۆپان وهدهرنه خهن، جگه لهوانهی دهرده کهون (دهسته کانو روخسار). با سەريۆشيان تا سەر سينگو بەرۆكيان دابپۆشى و، جوانى و رازاوهیی خویان نیشان نهدهن، مهگهر بو میرد، یان باوکیان، یان خهزوریان، یان کوری خوّیان، یان زرکوریان، یان براکانیان و برازایان، یان کورانی خوشکه کانیان، یان ژنانی هاو بروایان، یان ئهو پیاوهی سهر بهواننو، ههر نیازیان به ژن و نیهو توانای جوت بونیان نیه، یان مندالانی، که نه گهیونه ئهو تهمهنهی ئارهزوی ئافرهتانیان ههبیّت، با بی به کانیان به زمویدا نهدهن (۱۱) (تادهنگی

له سهردهمی نهفامی و پیش ٹیسلام، ئافرهتان پاوانه (خلخال)یان له قاچ دهکرد، بنو ثهوهی له کاتی رؤیشتن دهنگی بیّت و سهرنجی پیاوانی پی رابکیشن. ئیستاش پیلاو بنو ٹافرهتان به

پاوانه کانیان نهیهت)، که بزانری خشل دارو رازاوهن بگهرینهوه بو لای خودا، کهی گهلی برواداران! به شکو گشتو رزگار ببن النور که

دهربارهی ئهوهی، که ئافرهت بوّی ههیه دهمو چاوو دهسته کانی دانه پوشی، راقه کار (مفسر)ان: ئیبن که ثیرو رازی و قورتویی و تهبهری ئالوسی له ته فسیره که یانداو (رمخشری) له (الکشاف)و ئیمام (جصاص) له (احکام القرآن)و سهید قوتب له (فی ظلال القرآن) له راقه و لیکدانه وه ی ئایسه تی نازلا ماظهر ریتها ... مه گهر شهوی ده ده رکه و چاوه که ده دانه پوشری، جمهوری خودهاش رایان وایه، که جهستهی نافرهت ههموی عهوره نه نایی ببینری، جگه له دهم و چاو

جوریک دروست ده که ن، که دهنگی ته قه ته قی بیت و له دوره وه پیاوان بزانن تافره ته، تا چاوجنوکان و خوا نهناسان، به چاوه ژههراویه کانیان تهماشای بکهن و نیازی خرابی لی بکری. به رشه وه تایم تی (ولا یخترین باز جهن) شهم یی لاوانه ی تافره تان

لهبهرتهوه ثایمتی (ولا یخسرین بارجلهن) شهم پیلاوانهی ثافرهان ده گریتهوه، که دهین ثافرهتی بروادار خوی لی دور بگری و له پی ی نه کات.

دهسته کانی، که دروسته بو بنگانه بهده ربخری و دانه پوشری. له پیش ههموانیشهوه ئیبن عهبباس و (عطاء) رایان وایه، که (إِلَّا مَاظَهَرَ مِنْهَا) دهست و دهم و چاوه.

شتیک ههیه مایهی سهرنجه، که پیویسته ناماژهی پی بکهم، نهویش نهوهیه، که ههندیک نافرهت دهست کیش له دهست ده کهن، به لام روخساریان وهدهرده خهن. نهم دیارده یه شتیکی سهیره، چونکه نه گهر دهست عهورهت بی ده دهبی دابیوشری، نهوا دهبی روخساریش عهورهت بی دابیوشری، که ههندی زانا رایان وایه. جا دهست دابیوشری و دهم و جاو دانه پوشری، نهمهیان هیچ دابیوشری که سهر نیهو، بهرههمی نهفس و نارهزوی نافره ته که همه نیدی هیناوه که ههمو بیدعه یه کیش گومراییه.

دیاره روپوشی که سهردهمی پیغهمبهر ههبوه، بهلام روزینک که روزان پیغهمبهر به واجبی دانهناوهو خهلکی ناچار نهکردوه رویان بیوشن، ههروا نکولی که روپوشیش نهکردوه. سُیق ب

لمهرجی دوهم: پوشاکهکه، نابی له خودی خوّید رازاوه و سهرنج راکیّش بیّت.

خـوای گـهوره لـه سـورهتی (نـور) لـه ئایـهتی (۳۱) دهفـهرموی (وَلَا یُبُرِین زِینَنَهُنَّ جـوانی و رازاوهیـی خویان دهرنهخهن). ئهم ئایهته گشت جوانی و رازاوهیه ک ده گریتـهوه، لهوانـهش ئـهو پوشاک و جـل و بهرگانـه ده گریتهوه، که به هوی رازاندنهوه و زور جوان کردنیان ، سهرنجی پیاوانی پی راده کیشری دیاره ناچیته عهقلهوه، خـوای گـهوره فـهرمان بـه بـهدیار نهخسـتنی رازاوهیـی و جـوانکردن بـو پیاوی بیکانـه بـدات، کـهچی ئافرهت بـه جوانکاری و رازاوهییه کی تر خوی دابپوشی.

ئهو رازاندنهوانهش بریتین له نهخشاندنی نهقش و نیگار لهسهر پوشاکه که، یان رهنگ کردنی پوشاک به چهند رهنگیکی ئال و والا و گهشی سهرنج راکیش، که بهو (زینه)یه دادهنری، که خوا فهرمانی به دیار نهخستنی داوه، کاتی له مال دهچیته دهرهوه.

ئافرهتیکی تازه بوک چوه لای خاتو عائیشهی دایکی برواداران، که سهرپوشیکی (قبطی) رهنگاو رهنگی پوشیبو، خاتو عائیشه گوتی: لم تؤمن بسورة (النور) امراة تلبس هذا... ئهو ئافرهتهی ئهم جوّره سهرپوشه بپوشی، بروای به سورهتی (نور) نیه) تفسیر القرطبی (۲٤٤/۱٤).

دیاره ئافره تانی ئهمرِ قله پوشینی ئهم جوره سهرپوشه بی به شدن نین، سهرپوشه کانیان به نه خش و نیگارو جورهها رهنگ رازاوه ته وه، که له راستیدا ئافره ته که جوانتر ده کات و سهرنج راکیشهری پیاوان ده بینت، نهمه ش به (تبرج) داده نری ، که خوا قه ده غه (نهی)ی لیکردوه.

(تبرج)یش بریتیه له دهرخستنی جوانی و رازاوهیی تافرهت بو پیاوی بنگانه.

ههروهها گوتراوه: بریتییه له ههمو جوانی و رازاوهییه ک، که ئافرهت بیهوی بهدهری خات، بو ئهوهی لهبهرچاوی پیاوی بیّگانه به جوانی بیّته بهرچاو، تهنانهت ئهو پوشاکه، که ئافرهت به رازاوهیی و باق و بریق و، چهندهها شیّوهی سهرنج راکیّش دهیپوشن، بو ئهوهیه ئهو پیاوهی تهماشای

ده کات چیز له تهماشا کردنه کهی وهربگری (۱۱)

(مقاتل بن حیان) گوتویهتی (تبرج) ئهوهیه ئافرهت سهرپۆش دهپۆشی، بهلام له مل و گهردنی نابهستی و، گهردن و گواره و ملوانکه کهی وهدهرده کهویّ^(۲)

له بنه پره تدا سه پروش ده بی سه رو سینگ و به روک دابیو شی و به سه بریدا به پنت دا به بندریته خواره وه، نه ک به پشت دا به به بندریته وه وه گهرده ن و سینگ و به روک به زهقی ده به به بیندی وه ک زور له نافره تی نیستا پیاده ی ده که ن و خویان وا نمایش ده که ن. خوای گهوره ده فه رموی: (وَلِیْضِرِیْنَ بِخُمُرهِیْ عَلَی جُمُومِیْ النسور: ۳۱ نسه یفسه رموه به سه روز کیان دابیو شسیان دابوشن

(محمد بن أحمد الأنصارى القرطبي) دهلّي: هـۆى دابـهزيني ئـهم ئايهتـه ئـهوه بـو، كـه ئافرهتاني ئـهو دهمـه،

ٔ الحجاب للمودودی ص۱۳۲

ا تفسیرابن کثیر،ج۳، ص۲۸۲- ۶۸۳، (تفسیرالآلوسی، ج۲۱، ص۷- ۸.

ئەگەر سەريان بېۆشىيبايە، ئەوا سەر پۆشەكەيان بە يشتيانەوە بەردەدايەوە.

(نەقاش) دەڵێ: وەک (نبط)يەكان سينگو ملو گوێيان ديار بو، جا خوای گهوره فهرمانی توند كردنی سهرپۆشهكانيانی كرد، كه بهسهر يەخهو سينگدا دابدرێو بيپۆشێ) (۱)

لهبهرئهوه به پی ثایهته که، سهرپوش دادانهوه به سهر سینگ و بهروّک (واجبه) و فهرمانی خوایه، که زوّر له ثافرهتان به هه له له مانای سهرپوش حالّی بون، وا دهزانی دهبی تهنها سهر دابپوشیری، جا سینگی دهرده کهوی به لایهوه گرنگ دهرده کهوی به لایهوه گرنگ نه.

به لام نهمه سهرپیچی کردنی فهرمانی خوایه و گوناهیکی گهورهیه، دهبی نافرهتی مسولمان خوی لیبهدور بخات و بهرفهرمانی بریاری خوا بیت

خوای گهوره له بارهی (تبرج)،وه دهفهرموی: وَلَا

القسير (الجامع لأحكام القران)، ج١٢، ص٢٣٠

تَبَرَّعْ َ تَبَرُّعُ ٱلْجَهِلِيَّةِ ٱلْأُولَٰلَ ...وه ک دهمانی پیشو جوانی و رازاوه یی خوتان وه ده ر مه خه ن اس الاحزاب.

(تبـرج) لـه گوناهـه گەورەكانـه، وەك پيغەمبـەر ﷺ فهرمویهتی (ثلاثیة لا تسال عینهم: رجیل فارق الجماعة وعصى إمامه ومات عاصياً، وأمة أو عبد أبق من سيده فمات، وامرأة غاب عنها زوجها وقد كفاها مؤنة الدنيا فتبرجت بعده، فلا تسبأل عنهم... سي كەس ھەن پرسيار دەربارەپان مەكە (لەبەرئەوەي لەو کہسانہن، کہ بہ هیلاک چون) ییاویک لہ کومہلے، مسولمانان جیابوبیتهوه و له پیشهواکهی یاخی ببی و به ياخى بونەوە مرد بى، ھەروا ئافرەتىكى كۆپلە، يان پياۋىكى كۆيلە لە لاى گەورەكەي هيەلاتىن، بى ئەوەى ئازادى كردبني و ئينجا مردبي، ئافرەنىكىش مىردەكەي لە مال نهبي و دهرچوبي و بژيوي بو دابين کردبي، جا ژنه کهي له دوای ئے ودا، جوانی و رازاوہ ہے خوی بو پیاوی بیکانے دەرخستېن.. جا ئەوانە ھەر لىيان مەيرسە) رواه البخارى في الأدب المفرد والحاكم و غيرهما (صحيح الجامع).

(هـهروهها ئیمـام (ذهبـی) لـه کتیبه کـهی (الکبـائر)دا رئبرج)ی به گوناهه گهوره کانی داناوهو پیناسهی ده کات و ده گی: بریتییه لهومی، گهر ئافرهت ویستی بچیته دهرهوه، جوانترین و رازاوه ترین پوشاک بپوشی و خوی جوانو رازاوه بکـات، کـه بـههوی ئـهوهوه خـهلـک توشـی فیتنـهو خرایه کاری و گوناه ببن. جا ئهگهر ئافره ته کـه خوی توشی گونـاهو گونـاه نـهبینت، خـو خـهلـک بههویـهوه توشـی گونـاهو خرایه کاری دهبن).

(ههروهها له ههمان کتیب له لاپه په (۱۳۱) دا ده لی: لهو کردهوانه ی ئافره ت توشی نه فره ت (لعنیة) ده بی، به دیار خستنی جوانی و رازاوه یی و زیرو مرواری و، خو بون خوشکردنه به میسک و عه نبه ر، کاتی ده چیته ده رهوه، هه روه ها پوشینی پوشاکی په نگاو په نگ و ئال و والا، که همو ئهمانه به (تبرج) داده نری، با ئهم جوره پوشاکه ش هه مو جهسته ی دابپوشی و دریز بیت، که خوای گهوره تو په دنیا و ئاخیره تیش توشی تو په بون دیت.

ا سلسلة كتاب الطريق الى الجنة (٨،٧)

له راستیدا ئیسلام هۆشداری زۆری داوهو داکـۆکی لهسهر دەرنەخستنى جوانى و رازاوەيى ئافرەتان دەكات، بهجوریک لهگهل شیرک و زیناو دزی کردن و شته حەرامـه کانی تر ریزبهندی کردوهو ناوی هنناوه. ئهوهتا يێغهمبهر ﷺ يهيمان له ئافرهتان وهرده گرينت، كه حهوت کاری حدرام نه کهن، یه ک لهوانه دهرخستنی جوانی و رازاوهیی نافره تانه. عبدالله ی کوری عهمر گوتی: ئومەيمەي كچى رقيقە چووە لاي يېغەمبەرى خوا عالى كە لەسەر ئىسلام پەيمانى بداتى، پىغەمبەر ﷺ فەرمووى: ((أبايعك على أن لا تشركي بالله شيئاً، ولا تسرقي، ولا تزنى، ولا تقتلى ولدك، ولا تأتى ببهتان تفترينه بين يديك ورجليك، ولا تنوحي ولا تتبرجي تبرج الجاهلية الأولى...: به يمانت لن وهرده گرم، كه هاوبه ش بغ خوا بریار نەدەیت، دزی نەكەیت، مندالله كەت نەكورگى، بوختان نەكەيت، شين و رۆرۆ نەكەيت و بەسەر مردوودا هـهڵنـهڵێڽۣػ، جـوانيو رازاوهيـي خـۆت وه ک ئافرهتـاني سەردەمى نەفامى بۆ پياوى بێگانە وەدەر نەخەيت.)) سهبارهت به رهنگی بالاپوشیی، ئافرهت بوّی دروسته و به زینه دانانریّت، گهر پوشاکه کهی جگه له رهنگی سپی و رهش بیّبت، واتبا تنوخ بیّبت، هنهروه ک هاوستهره کانی پینههمبهر بهو شیّوهیه پوشیویانه، جا لهم بارهوه ههندیّک شوینهوار (آثار) وه ک بهلگه دههیّنینهوه، که (حافظ ابن أبی شیبه) له (المصنف) (۳۷۱/۸–۳۷۲)دا گیراویه تهوه:

۲- (ابن ابی ملیکه) گوتویه تی (رأیت علی أم سلمة درعاً وملحفة مصبختین بالعصفر... ثوم سهلهمهم بینی پۆشاک و چارشیویکی پۆشیبو، که رهنگی سور بو).

 3- له سهعیدی کوری جوبهیرهوه: (أنه رأی بعض أزواج النبی الله تطوف بالبیست و علیها ثیباب معصفرة... کهوا ههندی له هاوسهری پیغهمبهری دیتوه، که به دهوری کهعبهدا تهوافیان ده کرد، پوشاکی سوریان لهبهربوه. (۱)

مهرجی سییهم: پوشاکهکه، دهبی نهستور بیت و تهنک نهبیت، که جهستهی تیدا دهرکهوی.

ئهو جل و بهرگ و پوشاکهی ئافرهت دهیپوشی، دهبی ئهستور بینت، تا پیستی لهشی دهرنه کهوی. دیاره جلی تهنک زور سهرنج راکیشهره و پیاوان بو گوناهان کهمهند کیش ده کات و، ئافره ته کهش وه بهر هه پهشه و نهفره ت (لعنه)ی پیغه مبهر ده کهوینت، وه ک ده فه رموی: (سیگون فی آخر امتی نساء کاسیات عاریات، علی رؤسهن کاسنمة البُخت، إلعنوهن فإنهم ملعونات... له کوتایی ئوممه تم، ئافره تانیک پهیدا دهبن، که پوشته ن و پوشاکیان

أ جلباب المرأة المسلمة، ص ١٢٢ - ١٢٣.

لهبهره، به لام له راستيدا روتن، وه ک کوّپالّی حوشتر قرّیانً لهسهر سهریان توّپهلّه ده کهن (۱)، جا تیّوه نه فرهتیان لی کهن، چونکه ته وانه نه فرهتیان لیّکراوه) أخرجه الطبرانی فی (المعجم الصغیر)، ص۲۳۲ وصححه الألبانی فی الحجاب، ص۵۲.

(ابسن عبدالبر) دەربارەى ماناى (كاسيات عاريات) دەلىق: پېغەمبەر گا مەبەستى ئەو ئافرەتانەيە، كە جلى تەنك لەبەر دەكەن، كە لەشيان دەردەخات و دايناپۆشىق. ئا ئەو ئافرەتانە بە ناو پۆشاكيان پۆشيوە، بەلام لەراستىشدا روتن) (۲)

ههروهها له فهرمودهیه کی تردا فهرمویه تی: (صنفان من أهل النار لم أرهما، قوم معهم سیاط کأذناب البقر یضربون بها الناس، ونساء کاسیات عاریات

لهناو ئافرەتان باوەو دەلىن فلان ئافرەت قرى كردۆتە تەماتە، جا ئەوانە لەسەر سەريان كۆى دەكەنەۋە، يان لە پشتى سەريانەۋە تۆپەلى دەكەن. نابى ئافرەت لەزىر سەرپۆشەكەيەۋە بەو شىيوەيە تۆپەلى بكات، كە لە سەر سەرى زەق دىار بكەۋى، يان لە پشتى سەربەۋە دەربكەۋى.

[ٔ] سیوطی له کتیّبی (تنویر الحوالک). (۱۰۳/۳) نهقلی کردوه.

ممیلات مائلات رؤوسهن کأسنمة البخت المائلة، لا یدخُلْن الجنة ولا یجدن ریحها وإن ریحها لیوجد مین مسیرة کخا وکخا... دو پول و چین له خهلکی دوزهخهان، که نهم دیتون: کومهلیّک قامچیان به دهستهوهیه، که له خهلکی دهدهن. پولی دوهم: ئافرهتانیکن پوشتهنو روتن، بهلهنجهو لارو فیزهوه دهروّن، که سهرنجی پیاوان بو خوّیان راده کیّشن.قریان وه ک کوّپالی حوشتر لهسهر سهریان توّپهل دهنو لاری ده کهنهوه، جا نهو نافرهتانهی بهوشیوهن، ناچنه بهههشت بهههشتیش ناکهن، که به ههشت لهماوهی نهوهنده و نهوهنده و بوّنی ده کری) به ههشت لهماوهی نهوهنده و نهوهنده و بوّنی ده کری)

(ههر سهبارهت به واتای (کاسیات عاریات) ده کری بلیّین: ئهو ئافرهتانهن، که جلی تهنک لهبهر ده کهن، که ژینرهوهی جله کهی بهدهرده خات و رهنگی پیستیان به دهرده خات.یان ئهو ئافرهتانهن ههندی لهشیان داده پوّشن و ههندیکی تریش به دهرده خهن، یان ههندیک لهشیان به جلی کورت و تهنک داده پوّشن ، که پیستیان به دهرده خات، تهنانه تهندامی لهشیشیان.

هـ دروه ک ئیستا دهبینین ئافرهتان بوشاکی تـ هنک و نهرمو شل و تهسک لهبهر دهکهن، که ههندی لهش دادهپوشی، به لام زیرهوهو ئهندامی جهستهیو و گهردن و سینگ و باسکه کان به روتی دهرده خات. تا تهوانه وه ک پنغەمبەر على فەرمويەتى يۆشاكيان لەبەر، بەلام روتيشن)(١) عيلى صكىس قية لقو ئ بان يانوال ته سعار بۆ پشتگیریو بەھیز کردنی بابەتە كەمان، فەرمودەيـەكى، ترى يېغەمبەر دېنىنەوە، كە بەلگەيە لەسەر ئەوەى نابى يۆشاكى ئافرەت تەنك بنت، وەك خاتو عائىشە (رەزاى خوای لئ بئ) گوتویهتی: (أن أسماء بنت أبع بكر دخلت على رسول الله على وعليها ثياب رقاق، فأعرض عنها وقال: يا أسماء! إن المرأة إذا بلغت المحيض لم يصلح لها أن يُسرى منها إلا هذا وهذا، وأشار إلى وجهه و كفيه ته سماى كجى ته بوبه كر هاته لای پیغهمبهر ﷺ که جلیکی تهنکی لهبهربو، پیغهمبهری خواش بشتی تی کردو فهرموی: ئهسما! ئافرهت گهر بالغ

المفصل في أحكام المرأة، ج٣، ص٣٣٣- ٣٣٤

بو خویتی بی نویژی دیت، بوّی دروست نیهو نابی، جگه له ههردو دهستی و روخساری هیچ شویتیکی تری دهرکهوی). اخرجه ابو داود (سین ابیی داود ج۱۱، ص۱۹۱).

کهواته ئافرهتی برواداری راستهقینه، لیّناگهری و به خوّى رەوا نابينى، جل و پوشاكى تەنك بى، كە جەستە و لهشی دهرکهوی. ههردهم ههول دهدات کام پوشاک مایهی روزامهندی خوا و ینغهمبهرو، ئهویان بیوشی، هیچ کاتی جاولیکهری و لوّمهی لوّمهکاران کاری تی ناکات. ههروا خوّی دهپاریزی، که وهبهر ههرهشهی تهو (لعنه) ليدانه نه كهوي، كه بو ئهو جوره ئافره تانهيه، كه جلو پۆشاكيان تەنكە. ديارە نەفرەت (لعنه)يش لـ كارينك ده کرێ، که گوناهه کهی گهوره بێت. جا خو پاراستن لهو لهعنهته، سهرفرازیی دنیاو قیامهته، چونکه لهعنهت، مانای بى بەش بونە لە بەزەپىيو مىھىرى خوا. ئەو كەسەش بى بەش بى لە بەزەپى خوا، ئاگرى دۆزەخى بۆ مسۆگەرە، پهنا په خوا.

مهرجی چوارهم: پوشاکهکه، دهبی پان و فراوان بیت و، تهسک نهبیت.

پۆشاک و جلی فراوان بۆ ئەوەيە، تا شوينه سەرنج راكیشەرەكانی ئافرەت بشاریتهوەو، ئەندامە ھەستیارەكانی دابپۆشی، كه وروژینهری ئارەزوی پیاوانه. دیاریشه جلی تەسك بەلەشـهوه دەنوسـیو ئەندامـهكانی بـهزەقی دەردەخات.

توسامه ی کوری زهید گوتویه تی: ((کسانی رسول الله قبطیة کثیفة مما أهداها له دحیة الکلبی فکسوتها إمرأتی، فقال: مالك لم تلبس القبطیة؟ قلت کسوتها إمرأتی، فقال: مرها فلتجعل تحتها غلالة فإنی أخاف أن تصف حجم عظامها... پیغهمبهری خوا پوشاکیکی (قبطی) تهستوری پی به خشیم، که دوحیه یک که لبی کردبویه دیاری، منیش به خشیمه خیزانه کهم لهبهری بکات، پیغهمبهر فهرموی: بوچی پوشاکه (قبطی)یه کهت لهبهر نه کرد، گوتم: داومه به خیزانه کهم لهبهری بکات. پیغهمبهر فهرموی پیمی بلی، با ژیر

كراسيكى له گهل لهبهر بكات، چونكه دهترسم قهبارهى ئيسكى (ئهندامى لهشى) دهربخات)) أخرجه الضياء المقدسى في (الأحاديث المختارة) (٤٤١/١) و أحمد و البيهقى، بسند حسن، وله شاهد من حديث دحية نفسه، أخرجه أبو داود والبيهقى والحاكم، وصححه.

لهبهر ئهوه به هیچ شیوه یه ک دروست (جائیز)نیه، ئافره ت جلی ته سک لهبهر بکات، وه ک ئافره ت ئاسای ئیستا، که تهنوره یه کی ته سک و بلوزینک یان جبه یه کی ته سک، ده پوشی، که ئهندامه هه ستیاره کانی به زهقی ده رده خات و سهرپوشه کهی به پشتیه وه داده داته وه، تا سینگ و به رو کی به زهایی نمایش بکات.

سەبارەت بە تەسكيەوە، پيۆيستە ئاماژە بەۋە بكەين، كە دەبئ سەرقۆلى جلى ئافرەت تەسك بينت، بۆ ئەۋەى كاتىك دەستى بەرز دەكاتەۋە، باسكۇ بىن ھەنگلى دەرنەكەۋى. دەشكرى قۆلى فراۋان كات، بەلام لە ژيرەۋە شتىك لەبەر بكات.

مهرجى پينجهم: پوشاكهكه، نابئ بوندار بكري.

هه لبهت بون و عهتر، کاریگهریه کی گهوره ی لهسهر دهرون و دلراکیشان ههیه، به تایبهتی گهر ئافرهت خوی بوندار بکات، ئهوا کاریگهریه کهی زورتره و، پیاوان سهرنج راکیش ده کات. لهبهرئهوه کاتی ثافرهت له مال ده چیته دهرهوه، نابی خوی بوندار بکات به جوریک پیاوان ههست به بونه کهی بکهن.

جا لهم بارهوه چهندهها فهرمودهی پیّغهمبهر هاتوه، که ریّگری له تافرهتان دهکهن، که خوّیان و پوّشاکیان بوّندار بکهن، لهوانه:

۱- ئەبو موساى ئەشعەرى گوتويەتى: پىغەمبەرى خوا ﷺ فەرمويەتى (أىما امرأة استعطرت فمرت على قوم لىجدوا من ريحها؛ فهي زانية... هەر ئافرەتىك خوى بۆندار بكات و بە لاى كۆمەلە پياوىك دا بروات، تا بۆنى بكەن، ئەوا ئەو ئافرەتە زيناى كردوه) رواه ابو داود (۱)

أ أخرجه النسائي (۲۸۳/۲) وكذا ابو داود (۱۹۲/۲) والترمذي (۱۷/٤) 1 بشرح المباركفوري والحاكم (۳۹٦/۲) واحمد (10

۲- ئەبو سەعىد گوتويەتى: پىغەمبەر فەرمويەتى
 (كىل عىين زانىية، والمىرأة إذا استعطرت فمىرت بالمجلس فهي كذا كذا، يعني زانية) أخرجه الترمذى.

بو لیکدانه وه و شهرحی ته م فهرموده به اله کتیبی (تحفه الأحوذی بشرح جامع الترمذی ج۸ ص۲۰-۷۱) دا هاتوه: واته: ههمو چاوینک به مهبهستی تاره زوه وه تهماشای تافره تیکی بینگانه بکات، ته وا ته و چاوه زینای کردوه تافره تینی بینگانه بکات، ته وا ته و چاوه زینای کردوه بافره تیبه ری، ته وا زینای کردوه، چونکه به خو بوندار کردنی تاره زوی پیاوان ده بروینی و بوته هوی ته وی کردنی تاره زوی پیاوان ده بروینی و بوته هوی ته وی تهماشای بکه ن، هه رکهسیک تهماشای تافره تی بینگانه بکات، ته وا به چاوی زینای کردوه، جا تافره ته که هو کاری زینای چاوه، له به رئه مه ویه گوناه بار ده بینت (۱)

٣- زەينەبى سەقەفى گوتوپەتى يېغەمبەرى خوا ﷺ

⁽١٦٨١/٩١/٣) وابن حبان (١٤٧٤ موارد) وقال الترمذي: (حسن صحيح) والحاكم: (صحيح الاسناد) وافقه الذهبي وقال الألباني إسناده حسن.

أ المفصل في أحكام المرأة - د.عبدالكريم زيدان، ج٣، ص٣٦٧

فهرمویهتی. (إذا خرجت إحداکن إلی المسجد فلا تقربن طیباً... ئه گهر یه کیّک له ئیّوه (ئافرهتان) لهمال ده رچون بو مزگهوت، نزیک عهتر مه کهون (خوّتان بوندار مه کهن). رواه مسلم رقم (٤٤٣) فی الصلاة ورواه النسائی مه کهن). رواه مسلم رقم (٤٤٣) فی الصلاة ورواه النسائی (۱۵٤/۸ - ۱۵۵) (۱) به رزم روّم بوّس مَه سِن کا به روّی عاره مَه بوّی عاره مَه بوّیه نویّری عیشا تاییهت کراوه، چونکه شهو زیاتر هوّکاری فیتنه و خرایه کاریه (۱)

شیخ ئەلبانی دەڵی: گەر خۆ بۆندار کردنی ئافرەت بۆ چونە مزگەوت یاساغ و حەرام بینت، ئەدی حوکمی ئەوە چیسه، کسه بسه بۆنداریسەوە دەچنسه بسازار و شسەقام و کۆلانە کان؟ بینگومان حەرامیه کهی توندترهو، گوناهه کهشی گەورەتره. هەیتەمی له کتیبی (الزواجر) ۳۷/۲ گوتویهتی: دەرچسونی ئافرەت لسه ماله کسهی بسه بۆنداری و خسۆ جوانکردن و رازاوهییی، له گوناهه گهورهکانه، ئهگهر به مۆلەتی میرده کهشی بینت (۳).

أ أدلة الحجاب د.محمد بن أحمد بن أسماعيل المقدم، ص١٦١.

المفصل في أحكام المرأة، ج٣، ص٣٦٧

سهبارهت به به کارهینانی بوّن بو ثافرهتان، کاتی له مالّ ده چیّته دهرهوه، پیویسته هه لوهسته یه کهین و زوّر گرنگیشه به پوختی لهسهری بدوییین:

مهسهلهی به کار هینان و به کارنه هینانی بون و عه تر بو ثافره تان، کاتی له مال ده چیته ده ره وه، وه ک مهسهلهی دریز کردنی پانتول و شهروال به هو (علّه) هوه پهیوه سته. بو نمونه: کاتی پیغه مبه ر ده فه رموی: ما أسغل الکعبین مسن الأزار هفی النار... ثه و که سهی پانتوله کهی یان شهرواله کهی له خوار گوزینگهوه بینت، ثه واله ثاگری دوزه خه) (۱) به لام له فه رموده یه کی تردا هو (علّه) ه که دیار ده کات، که گهر به مه به ستی فیز و لوتبه رزی و شانازی کردنه وه بانتول و شهرواله دریّر بکریّست، هه پهشه که ده یگریته وه. ثه وه تا ده فه رموی (لا به نظر الله ولی من جر ثوبه خیلاء... خوا ته ماشای که سیک ناکات، که پوشاکه کهی به مه به ستی شانازی و فیزو له خوباییه وه

أ صحيح البخاري بشرح العسقلاني، ج، ص ٢٥٦، ورواه النسائي في سننه، ج ٨ ص١٨٣

به دوای خوّی رابکیّشیّ) ^(۱)

وه ک له فهرموده کهی پیغهمبه رئاماژهی بو کراوه، که ده فه رموی: (أیما امرأة استعطرت فمّرت علی قوم لیجدوا من ریحها؛ فهی زانیة).

شیخ ته ابانی له (جلباب المرأة المسلمة) و د.عبدالکریم زیدان لیه (مفصیل آحکام المیرأة) دا دمربارهی شهم فهرموده یه ده لین. (بویه دروست نیه تنافرهت له دهرهوی مال خوی بوندار بکات، له به رئه وی بونی عه تره که سه رنجی پیاوان راده کیشی و تاره زو (شهوة) پان ده برویتی).

ئهدی ئهگهر هویه که نه ماو، ته نها گافر ه ته خوی هه سبت به بونه که بکات وه ک شه و عیه ترو بیو (معطر)انه ی له بازاره کان هه نه، که به تاییه تی بو بن هه نگل به کار ده هینری و بونی ناخوش و تاره قه ده بری؟ شه وا دروست (جائیز)ه تافره ت بو ده ره وه به کاری بینی، به لام بون و عه تری کشیمیر و هاوای و شهمریکانو و هاوشیوه ی نه وانه، که بونیان تیژه و له لایه ن پیاوانه و هاوشیوه یاوانه و هاوشیوه که بونیان تیژه و له لایه ن پیاوانه و هاوشیوه که بونیان تیژه و له کاری نیاوانه و هاوشیوه

۱ ههمان سهرچاوه، ص۲۵۲

ههست به بونیان ده کری، دروست نیه و نابی ثافرهت خوی یی بوندار بکات له دهرهوهی مال.

ته و جوره بونانهی باسمان کردن، که بونیان تیژه وه ک هاوای و کشمیر زور دروسته و دهبی تافرهت بو میرده کهی خوی پی بونخوش بکات و سهرنجی میرده کهی بو لای خوی پی رابکیشی، که خوشه ویستی زیاتر ده کات.

مهرجی شهشهم: پۆشاکهکه، نابی به جلی پیاوان بچیّت

لهو دیاردانهی له ناو ئافرهتان به تایبهتی بوته شتیکی باو و ئاسایی؛ لاسایی کردنهوه و لهبهر کردنی جل و بهرگه له نیوان ئافرهتان و پیاواندا.

جا لهم بارهوه چهندهها فهرمودهی پیغهمبهر هاتوه، که بهربهستی و ریّگر (نهی) دهکات:

۱- لعن رسول الله ﷺ الرجل يلبس لبسة المرأة، والمرأة تلبس لبسة الرجل... بيّغهمبهرى خوا نهفرهت (لعنه)ى لهو بياوه كردوه، كه جل و بوّشاكى ئافرهتان

لهبهر ده کات، نهفره تیشی لهو ئافره ته کردوه، که جل و بهرگی پیاوان لهبهر ده کات (۱)

۲- عبداللهی کوری عومهر گوتویهتی: گوی بیستی پینههبهر بوم، دهیفهرمو: (لیس منا من تشبه بالرجال من النساء، ولا من تشبه بالنساء من الرجال... ئهو ئافرهتهی لاسایی پیاوان بکاتهوه و خوّی پییان بچویتی له ئیمه نیه (مسولمان) نیه، ههروا ثهو پیاوهش، که خوّی به ئافرهتان بچویتی و لاسایان بکاتهوه، له ئیمه نیه) (۲)

۳- ئيبن عهبباس گوتويهتى: (لعن رسول الله الله الله الله الله المتشبهين من الرجال بالنساء، والمتشبهات من النساء بالرجال... پيغهمبهرى خوا نهفرهتى لهو پياوانه كردوه، كه خويان به ئافرهتان دهچوينن له جلوبهرگو شيوازو رهفتاريان، ههروا نهفرهتى لهو ئافرهتانه كردوه، كه

أخرجه ابو داود (١٨٢/٢) وابن ماجه (٥٨٨/١) والحاكم (١٩٤/٤) و احمد (٣٢٥/٣) من طريق سهيل بن أبي صالح عن أبيه عنه. وقال الحاكم صحيح على شرط مسلم.

[ً] أخرجه الآمام أحمد (٩/٢- ٢٠٠) وأبو نعيم في الحلية (٣٢١/٣) وصححه الألباني في (الحجاب)، ص٦٦- ٦٧

لاساًی پیاوان ده کهنهوهو، خوّیان پیّیان دهچویّنن له جل و پوشاک و رهفتاریان دا) (۱)

3- ئیبن عهبباس گوتویه تی: (لعسن النبسی گالمخنثین من الرجال، والمترجلات من النساء، وقبال: أخرجوهم من بیوتکم قال: فأخرج النبی گالفنا، وأخرج عمر فلاناً... پنغهمبهر نهفره تی له پیاوه ژنانیه کان کردوه، نهفره تی له و ثافره تانه ش کردوه، که خوّیان وه ک پیاوان ده نویتن پنغهمبه ر فه رموی: شهو جوّره که سانه لهماله کانتا ده رکهن ثیبن عهبباس گوتی: پنغهمبه ر فلانه پیاوی ژنانی لهمال ده رکرد، عومه ریش فلانه پیاوی ژنانی له مال ده رکرد، عومه ریش فلانه پیاوی ژنانی

٥- عبدالله ى كورى عومه ر گوتويه تى: پنغه مبه رى خوا ﷺ فه رمويه تى: (ثلاث لا يدخلون الجنه ولا ينظر الله إليهم يوم القيامة: العاق والديه، المرأة المترجلة

لُ أِخرجه الأمام البخاري في صحيحه، ج١٠، ص٣٣٣.

اً أخرَجه البخاري (۲۷٤/۱۰) و أبو داود (۳۰۵/۲) والدارمي (۲۸۰/۲- ۲۸۰/۲) و أحمــد (رقــم ۹۸۲ و ۲۰۰۳ و ۲۱۲۳) مــن طريــق هشــام الدستوائي عن يحيى ابن أبي كثير عن عكرمة عنه.

المتشبهة بالرجال، والدیوث... سی کهس ههن ناچنه بهههشت و، خوا له روّژی سهلا تهماشایان ناکات: ئهو کهسهی دلّی دایکو باوکی ئازار دهداتو لهسهر چاکه سهرپیّچیان دهکات، ئهو ئافره تهش خوّی به پیاوان ده چویّنی و لاسایان ده کاتهوه، ئهو کهسهش غیرهتی نهبی و شهره فو ناموسی نمایشی خهلک بکات -گهواد-)(۱)

(ئیبن حهجهری عهسقهلانی دهربارهی لاسایی و خو چواندنی ئافرهتان و پیاوان به یه کتری ده لَی: مهبهست له و لاسایی و خو چواندنه حهرامهی نیوانیان، خو چواندن و لاسایی پوشاک و جل و به رگ و خو جوان کردن و قسه و چونیه تی رویشتنه. ههروه ها ده لی: سهباره ت به شیواز و جوزی پوشاک، ئه وا به پینی داب و نهریتی هه و ولاتیکه وه جیاوازی هه یه چونکه زور قه وم هه ن، که جل

أ أخرجه النسائي (٣٥٧/١) والحاكم (٧٢/١ و ١٤٦/٤ - ١٤٧) والبيهقي المربة المربقين صحيحين عن عبدالله بن يسار مولى ابن عمر عن سالم عن ابن عمر به. وقال الحاكم الصعيح الاسناد) وافقه الذهبي.

و بهرگی ژن و پیاویان جیاوازیان نیه، بهلام ئهوهی، که ئافرهتانی پی جیا ده کریتهوه، خو داپوشین و بالاپوشییه) (۱)

له راستیدا ئهم فهرمودانه ههرهشهی ترسناک و زور گهورهن لهسهر دوا رِوْژ و سهرهنجامی ئهم جوّره ئافرهتانه، به تایبهتی و، پیاوان به گشتی.

ئەوەتا لەم رۆژگارەى ئىستا، ئافرەتان بانتۆل و كراس، پانتۆل بلوزى تەسكو چاكەتو پانتۆلى بەسەر پۆشىكەوە دەپۆشىن بە شىنوەيەكى لەخشىتەبەر، كە پىاوان شەيدا دەكەن و دلىان رادەكىشىن و بەرەو گوناھىان سەركىش دەكەن، جگە لە گوناھبار كردنى خۆيان. ئا ئەو ئافرەتانە خۆيان وەبەر ئەو لەعنەت و بى بەريەى پىغەمبەر كردوە، كە لە فەرمودەكان باسكران، با ئەو ئافرەتانە نويژيش بكەن و رۆژوش بگرن.

گهر ئافرهتینک بیروای تهواوی به خوای گهوره و پیغهمبهر ههبینت و، له دینی خوا حالّی بوبینت، ههرگیز ئهم جوّره پوشاکه سهرشوّرکهر و قیزهونه لهبهر ناکات.

أ شرح صحيح البخاري لابن حجر العسقلاني، ج١٠، ص٣٣٢.

مهرجی حهوتهم: نابیت به جل و بهرگی نافرهتی کافر بچیت بچیت

دیاره مسولّمان به ئافرهتو پیاوهوه، خاوهن کهسایهتی و جوری پوّشاک و جلی تایبهتین، تا شهرمگه و عهورهت و خوّیانی پی پوّشته بکهن، که نابی لاسایی بی بروایان بکریتهوه لهو جل و بهرگ و داب و نهرینه ناشیرین و قیّرهونانهی، که کهسایهتی مسولّمان له کهدار ده کهن.

جا یه ک له و شتانه ی ثافره تان لاسای ده که نه وه، جل و پوشاکی ئافره تانی روّ ژ ئاوایه، که له سهر ئافره تی مسولمان حه رامه به کارهینانی. شهوه تا ئیبن عومه ر گوتویه تی: پیغه مبه ر گوتویه تی: (من تشبه بقوم فهو منهم... هه ر که سینک خوی به قه ومینک بچوینی، شه وا شه و که سه له وانه) رواه أبو داود و غیره. خوای گه وره ش ده فه رموی: ﴿ أَلُمْ یَأْنِ لِلَّذِینَ اَمْنُواْ أَنْ تَخْشَعَ قُلُوجُهُمْ لِنِكِ رِ اللهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ اَلْمَی وَلَای گُونُواْ کَالَیْنِ اُونُواْ اَلْکِنْبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَیْهِمُ اَلْاَمَدُ فَقَسَتَ فَلُوجُهُمْ وَکِلِیکُونُواْ کَالَیْنِ اُونُواْ اَلْکِنْبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَیْهِمُ اَلْاَمَدُ فَقَسَتَ فَلُوجُهُمْ وَکِلْدِی کُون باوه ر، شاخو فَلُوم ناوه ر، شاخو

ئهو دەمه نهگهییوه، که دلیان بو یادی خودا و بو ئهو راستیهی ناردویه تی، بکورکینی و بترسی و، لهو کهسانه نهبن، که له پیشدا ئیمه کتیبمان دابونی و ئهوسا له پاش ماوهیه کی زور، توشی دلره قی هاتن و زوربهیان له ری لایاندا؟ ش الحدید ...

(ئیبن کثیر له راقهی ئهم ئایهتهدا گوتویهتی: لهبهر ئهمهیه، خوا رینگری له برواداران کردوه، که به کاروباره بنهرهتی و نابنهرهتیهکانیان، خوّیان پی بچویّنن و لاسایان بکهنهوه.

ئیبن تهیمیهش گوتویهتی: خوای گهوره، که لهم ئایهته ده فهرموی: (ولا یکونوا... لهو کهسانه نهبن) ئهمه رینگر (نهیی)یه کی رهها (مطلق)ه له لاساکردنهوه و خو بی چواندنیان ههروهها تایبهته به بهربهستی و نههی له خوچواندن و لاسا کردنهوهیان له دلرهقیاندا، دلرهقیش لهبهرههمی گوناهو سهرپیچیه) (۱)

[·] جلباب المرأة المسلمة - للشيخ الألباني.

بینگومان خو چواندن و لاساکردنهوه، جل و پوشاکیش ده گریتهوه. نهوه تا عبدالله ی کوری عهمری کوری عاص گوتویه تی: (رأی رسول الله سی علی توبین معصفرین، فقال: إن هذه من ثیاب الکفار فلا تلبسها... پیغهمبهری خوا بینی دو پوشاکی سورم لهبهره، جافهرموی: نهم پوشاکه هی کافرانه لهبهری مه که) صحیح مسلم.

مهرجی ههشتهم: پۆشاكهكه، نابى بۆناو و شۆرەت و فيز كردنهوه بيت.

یه کینک له سیفه ته جوانه کانی مسولمان به ژن و پیاوه وه نهوه یه فیزو شانازی به سهر خه لکیدا ناکات و خوی لییان جیاناکاته وه و، خوی به گهوره تر نازانی. به لام کاتی شهیتان به سهر دلیدا زال ده بیت و له خشته ی ده بات و خوشه ویستی دنیا به سهریدا زال ده بی، راسته قینه و ماهیه تی خوی له بیر ده کات، حهز ده کات جل و پوزی له به ریات که شانازی پیوه بکات و فیزو پوزی

پی لی بدات، پوشینی پوشاکیش بهم نیازهوه، خاوهنه کهی بهرهو ئاگری دوزهخ سهر کیش ده کات.

ئیسبن عومسهر گوتویسهتی، پیغهمبسهری خسوا شخفه فهرمویهتی: (من لبس ثوب شهرة فی الدنیا ألبسسه الله ثوب مذلة یسوم القیامسة، شم ألهسب فیسه نساراً... ههر کهسینک جل و پوشاکیک بو ناو شورهت و ناوبانگی لهبهر بکات، خوای گهوره له روزی سهلا، پوشاکی ریسوایی و زهبونی لهبهر ده کات و، پاشان ئاگری تیبهر ده دات). اخرجسه ابسو داود (۱۷۲/۲) وابسن ماجسه (۲۷۸/۲ - ۲۷۹) اسناده حسن.

(دیاره پوشاکی ناو شورهت، گشت ئهو جل و پوشاکه ده گریتهوه، که مهبهست پی له نیو خه لکیدا، ناوی پی ده ربکری، جا ئهو پوشاکه گرانبهها بیت، که شانازی پی بکریت، یان پوشاکه کهم بهها بیت و بو ده رخستنی زوهد و ریایی بیت.

شهوكانى له (نيل الأوطار) ٩٤/٢ گوتويهتى: (ابن الأثير) دهلّى: الشهير ظهور الشئ، والمراد أن ثوبه يشتهر بين الناس لمخالفة لونه لألوان ثيابهم، فيرفع الناس إليه أبصارهم، ویختال علیهم بالعجب والتکبر... ناوبانگی و ناوو شورهت بریتیه له دهرخستنی شت، مهبهست تهوهبی، که پوشاکی که لهبهر جیاوازی رهنگه کهی له رهنگی پوشاکی خه لکی، ناوو شورهت له نیو خه لکی ده رکات و، خه لک تهماشای بکهن، تهویش به فیزو لوتبه رزی و سهرسامیه وه شانازیان به سهردا بکات) (۱)

به لام ئهوهی شایانی ئاماژه پیکردنه ئهوهیه، که پیویسته جیاوازی بکری له نیوان ئهو جل و پوشاکهی بو فیرو شانازی لهبهرده کری، که حهرامه، ههروا لهنیوان ثهو جلو پوشاکهی به مهبهستی جوانیو پوشتهیی و پیک پیکی لهبهرده کری و شانازی پیوناکری، که دروسته حه لاله.

ثيبن مهسعود گوتويهتى: پيغهمبهرى خوا فهرمويهتى: (لا يدخل الجنة من كان في قلبه مثقال ذرة من كبر، فقال رجل إن الرجل يحب أن يكون ثوبه حسناً، ونعله حسناً، قال رخل إن الله جميل يحب الجمال،

[·] جلباب المرأة المسلمة – للألباني، ص٢١٣.

الکبر بطر الحق وغمط الناس... کهسیّک توزقالیّک خو به گهورهزانی له دلّدا بیّت، ناچیّته بهههشت. پیاویّک گوتی: پیاو ههیه حهز ده کات جل و پوشاکی باشو جوان و ریّک و پیّک بیّت، پیلاوه کهی جوان و باش بیّت. پیغهمبهر فهرموی: خوا جوانه و جوانی خوش ده ویّت. خو به گهورهزانی و لوت بهرزیی، بریتیه له حهق نهسه لماندن و به سوک سهیر کردنی خهلکی) (۱)

ئیبن تهیمیه له (مجموع الفتاوی) گوتویهتی: (من لبس جمیل الثیاب إظهارا لنعمة الله، أو استعانة علی طاعة الله کان مأجورا... ههر کهسیّک پوشاکی جوان لهبهر بکات، بو ئهوهی نیعمهت و بههرهی خوا بهدهربخات، یان بههوّیهوه بهر فهرمانی خوای پی بکات؛ ئهوا پاداشتی لهسهر وهرده گریّت.

ده شکری پوشاک و جلیک لهبهر بکریت، که گران بهها بیت، به لام به مهرجی دلنیا بون له لوت بهرزی و

[ً] رواه أحمد ومسلم، برِوانه (نيـل الأوطار)ي شـهوكـاني بـهرگـى دو، ل١١٠.

شانازی نه کردن به سه رخه لکی، هه روا شوینه واری نیعمه تی خوا نیعمه تی خوای له سه ر ره نگ بداته وه وه باسی نیعمه تی خوا له سه رخوی بکات و و اَمَا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثُ الله الضحی پیغه مبه ریش شی فه رمویه تی. (إن الله یحب أن یری أثر نعمته علی عبده ... خوا حه زده کات شوینه واری نیعمه ته که ی له سه ربه نده ی خوی ببینری (۱)

ههروا ئهبی ئهحوه صله مالکی کوری نهچلهی باوکیهوه ده گیریتهوه، که گوتویه تی: (أتیت رسول الله وعلی ثوب دون فقال لی: "ألك مال"؟ قلت: نعم، قال: "من أي المال"؟ قلت: من کل المال قد أعطاني الله: من الابل والبقر والغنم والخیل والرقیق قال: "فاذا آتاك الله مالا فلیر أثر نعمة الله علیك و کرامته د. جل و پوشاکیکی شرم لهبهر دابو، چومه لای پیغهمبه، ئهویش پی گوتم: مال و سامانت ههیه؟ گوتم: به لی، فه رموی: چ جوره مالیک؟ گوتم: ههمو جوره

اً أخرجه الترمذي (٢٨١٩) في الأدب من حديث عمرو بن شعيب عن أبيه عن جده.

سامانیک، که خوا پنی بهخشیوم: له حوشترو مانگاو مه پو مالات و عامانی پی مالات و عامانی پی بهخشیت، با شوینه واری نیعمه ت و ریزی خوا به سه رته وه سندی (۱)

اً أخرجه النسائي (١٩٦/٨) في الزينة، والأمام أحمد في (المسند) ٤٧٣/٣ واللفظ له.

كى له بالاپۆشيى بەرپرسيارە؟

يهكهم: ئافرەتى مسولمان:

ئافرهتی مسولمان هه کاتی خوینی بین بویژی (حیض)ی بینی بلوغی بو، ژیر بو، ئه وا ئه رکی دینی به سه ددا پیویست ده بینت و اله سه ری واجبه که خوی بالا پوش بکات و پوشاکی ئیسلامی بپوشی. وه ک قورئان ئاراسته یان ده کات و ده فه رموی: ﴿ یَتَأَیُّهَا اَلنِّی قُلُ لِا زَوْجِكَ فَارِاسته یان ده کات و ده فه رموی: ﴿ یَتَأَیُّهَا اَلنِّی قُلُ لِا زَوْجِكَ وَبَنَالِكَ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ یُدّنِیکَ عَلَیْهِنَ مِن جَانِیدِهِنَ ﴿ اللّٰ مَاظَهُ رَمِنْهَا اللّٰ اللّٰور ﴾ الأحزاب ﴾ و ﴿ وَقُل لِلْمُؤْمِنَتِ یَغْضُضْنَ مِن اَبْصَارِهِنَ وَیَحَفَظُنَ اللّٰ مَاظَهُ رَمِنْها الله الور ﴾ و ﴿ وَقُل لِلْمُؤْمِنَتِ یَغْضُضْنَ مِن اَبْصَارِهِنَ وَیَحَفَظُنَ بَیْکُ وَلِی اللّٰ مَاظَهُ رَمِنْها الله به کری فه رمو پیغه مبه ریش به نه سمای کچی نه بو به کری فه رمو (یا أسماء إن المرأة إذا بلغت المحیض لم تصلح أن یُری منها إلا هذا و هذا و أشار إلی وجهه و کنیه).

دوهم: سهریهرشتیار (ولی)ی ئافرهتهکه:

جا ئەو سەرپەرشتيارە باوک بيت، يان كور بيت، يان برا بيت، يان ميرد بيت، ئەوا سەبارەت بە بالاپۆشيى نەكردن بەرپرسيارەو موحاسەبەى لەسەر دەكريت. خواى گەورە دەف درموى: ﴿ يَكَأَيُّهُا الّذِينَ ءَامَنُوا فُواَ اَنفُسَكُو وَاَهْلِيكُو نَارًا وَوُودُهَا النّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَيّكُةً غِلاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللّهَ مَا أَمَرَهُمُ وَيَقْعَلُونَ مَا يُوْمَرُونَ ... ئەى گەلى خاوەن باوەران! خۆتانو كەسو كاريشتان لەو ئاگرە بپاريزن، كە خوتانو كەسو كاريشتان لەو ئاگرە بپاريزن، كە سوتەنيەكەى لە مەردم و بەردە. فريشتەى بە زەبرو زەنگو توندوتيژى لەسەرە، خوا چۆنيان فەرمان پيبدات، لە فەرمانى دەرناچنو ھەرچى بەوانى دەسپيرى بەجىيى دينن ن التحريم

ئەنەس گوتويەتى پيغەمبەرى خوا فەرمويەتى: (إن الله سائل كل راع عما إسترعاه، أحفظ ذلك أم ضيع؟ حتى يسأل الرجل عن أهل بيته... خوا له ههمو بەربرسيك دەپرسيتهوه دەربارەى ئەوانهى، كه له

بهردهستی ئهودان، که ئایا مافه کانی پاراستون، یان بهزایهی داون؟ تهنانهت پیاو دهربارهی ماڵ و منداڵی بهرپرسیارهیو لیی دهپرسریتهوه) (۱)

الله عزاه الألباني في (الصحيحة) رقم ١٦٣٦ الى النسائي في (عشرة النساء) والضياء في المختارة، وابن حبان في (صحيحه) وابن عدي في (الكامل).

سىنيەم: سەرۆك و دەسەلاتداران:

دەسـەلاتـدارانى ولاتى مسـولمانان بـه پلـەى سـەرەكى بەرپرسـيارن لـه بـالاپۆش كردنـى ئافرەتـان و، لەسـەريان پيويسته رى به ئافرەتان نـەدەن جـل و پۆشـاكيّک بپۆشـن، كه پيچەوانەى فەرمانى خوا بيّت.

هـهروا دهبـی دهزگاکانی راگـهیانـدن بخاتـه گـهر بـۆ هانـدانو پالنانی ئافرهتان بـۆ پۆشـینی بالاپۆشـیی و، رهواج نهدات به دیاردهی سفوری.

له ههموانیش گرنگتر، نههینانی جل و بهرگی ئاماده کراوو هاورده، که ناموّیه به داب و نهریتی مسولّمانان، ههروا بازرگانی کردنی، یاساغ (منع) بکات و ئاسانکاری بوّ نه کات و فروّشتنیان قهده غه بکات.

چەند رينماييەك بۆ ئافرەتانى بالايۆش و سەرپۆش بەسەر

۱- ئهم پوشاکه ناسنامهو کهسایهتی و بونی ئافرهتی مسولمانه، دهبی ریزی بگری و به گهورهی دابنی و، پوژیک له پوژان به بیرو هزریدا نهیهت لهخوی دامالیو، نابی لهژیر فشارو گوشاری هیچ کهسیک، تهنازولی لهسهر بکات، چونکه ژیانی راستهقینهی ئافرهتی مسولمان بهم پوشاکهیه، که خوا بوی ههلبژاردووه.

۲- زۆر ئاگادار بى نەكەويتە ھەللەى گەورەو زەقەوە،
 كە بېيتە نمونەى خراپ بۆ ئىسلام و، ئافرەتى بالاپۆشى
 پى لەكەدار بكرى.

۳- بــهجوانترین ئــاداب و رهفتــاری ئیســلامیانه ههلسوکهوت بکات له مالهوه، یان له دهرهوهی مال، به تایبهتی له فهرمانگه و دامهزراوه کانی میری. ههروا دهبیّت لهگهل خوشکه مسولمانه کانیدا قسه شیرین و روخوش و سینه فراوان و لیبورده بیّت. پیغهمبهر کالیه دهفهرموی: ((الکلمة الطیبة صدقة... وتهی جوان و قسهی خوش و

خیرو سهدهقهیه))، ((تبسمك في وجمه أخیمك صدقة... خهندهت به رووی براكهت خیرو سهدهقهیه)). بهلام دهبیت ئافرهت ئاگادار بیت، نابیت گالته و سوعبهت و پیکهنین لهگهل پیاوانی بیگانهدا بکات، وه ک له فهرمانگه و دامهزراوه کان دهبینریت، چونکه پیاوی دل نهخوشی وا ههیه به مهبهستیکی دیاریکراوه وه لیکی دهداتهوه.

٤- ئافرەتى مسولمان بە پۆشىنى ئەم پۆشاكە پىرۆزە،
 دەبىت خۆى پى رىزدار بىت و بزانىت خوا رىزى گرتوە،
 كە ئەم پۆشاكەى بۆ ھەلبراردوە، تا بەھۆيەوە بەھەشت
 دەستەبەر بكات.

ههردهم خوّی به روّشنبیرتر بزانیّت لهچاو ئافرهتانی، که ئهم پوّشاکه به بههاو پیروّزه ناپوّشن و، دوای موّدیل و ئافرهتی روّژئاوایی بی بهخت ده کهون، با ئهو ئافرهته سفورانهش بهناو بروانامهی بهرزیشیان ههبیّت، لهلای خوا، بهرزی و بهرزی و

ناوەرۆك

٧	شەكى جاپى پێنجەم
11	ـــرُوى بالْاپوٚشيى
۱۶	بەڵگەى فەرزىي بالاپۆشىي (الحجاب)
۱۸	پیناسهی بالاً پوشیی
۲۱	له ژیر پوشاک دهبی پانتول لهبهر بکری
۲۳	بالاپۆشىي بۆچى؟!
۲۶	مەرجەكانى پۆشاكى ئافرەتى مسوڭمان
	مەرجى يەكەم:
ه له	پۆشاكەكە دەبى ھەمو جەستەى ئافرەت دابپۆشى، جگ
	هەردو دەستو دەم و چاوى
	مەرجى دوەم:
بنت.	پوشاکه که، نابی له خودی خوّید رِازاوه و سهرنج رِاکیش
	مەرجى سێيەم:
ـتەي	پوشاکه که، دهبی نهستور بیت و تهنک نهبیت، که جهس
۴٠	تيّدا دەر كەوي
	مەرجى چوارەم:
۴۵	·

	مەرجى پێنجەم:
۴٧	پۆشاكەكە، نابى بۆندار بكرى
	مەرجى شەشەم:
۵۲	پۆشاكەكە، نابى بە جلى پياوان بچنت
	مەرجى حەوتەم:
ΔΥ	نابینت به جل و بهرگی نافرهتی کافر بچینت
	مەرجى ھەشتەم:
وه بيّت۵۹	پوشاکه که، نابی بوناو و شورهت و فیز کردنه
۶۵	كى له بالاپۆشيى بەرپرسيارە؟
	یه کهم: ئافرهتی مسولّمان:
<i>۶۶</i>	دوهم: سەرپەرشتيار (ولى)ى ئافرەتەكە:
۶۸	سییهم: سهرو <i>ک</i> و دهسهلاتداران:
نش بەسەر ۶۹	حهند رینماییه ک به ناف هنانی بالایهش و سهریه